

חודש דצמבר התאפיין בהתאם לצפוי בירידה משמעותית של טמפרטורת הלילה לערכי מינימום של 10-5 מ"צ (בהתאם לאזורים השונים) בעוד שטמפרטורות מקסימום ביום הם בסביבות 25-20 מ"צ על כן חלה ירידה משמעותית בגידול הווגטטיבי של הצמחים יחד עם זאת בחלק גדול מהחלקות נצפו חנטות איכותיות (חנטים המלאים בזרעים) בגל השלישי שעשו לתת את אותותיו בפרי איכותי לקראת סוף הקטיף בחודשים מרץ-אפריל. חודש ינואר נחשב לחודש הקר ביותר בשנה עם טמפרטורות לילה נמוכות מאוד גשמים וסיכויים להתפתחות קרה במקומות הרגישים. מכיוון שבמרבית החלקות הצמחים השלימו את החנטות של המפרקים העליונים של הצמחים כל תשומת הלב בגידול צריכה להיות בנושאים של התגוננות בפני פגיעה בצמחים כתוצאה מנזקי אקלים או מחלות נוף "אוהדות לחות" (כגון בוטריטיס ומחלות בקטריאליות) ועליה בסכנה להופעת סידוקי פרי. בכל הנושאים הללו נעסוק בדפון זה.

בקרת אקלים והתגוננות בפני קרה

אמצעי נוסף, העשוי להקטין את הסיכון לנזקי קרה הוא הגדלת הרטיבות של המבנה באמצעות תוספת השקיה המעלה את הלחות היחסית במבנה ובכך מסייעת באגירת חום כמוס של אדי המים המשתחרר בלילה ומשמשת מעין מסך תרמי למניעת איבוד חום מחוץ למבנה. במקרים מסוימים אפשר להבעיר צמיגים מסביב למבנים. במקרים בהם ישנה התרעה על קרה מוסעת (קריו גם גל קור) מומלץ להגן על המבנה באמצעות פריסה של ירעות פוליאתיילן או רשת אגרייל מסביב למבנה כדי לצמצם חדירת אוויר קר לתוך המבנה.

עם הכניסה לחודשי החורף והירידה המשמעותית בטמפרטורת הלילה הסבירות להופעת אירועי קרה עולים. ישנם שני סוגי קרה העלולים להתרחש באזורים הרגישים: 1. קרה קרינתית היא השכיחה יותר ומתרחשת בלילות בהירים ללא עננות, ומקורה כתוצאה מאיבוד חום אשר נפלט לאטמוספירה. 2. קרה מוסעת שהיא נדירה יותר ומתרחשת כתוצאה מחדירת אוויר קר מאזורים קרים יותר דוגמת הקרה שהתרחשה בחורף שנת 2007/8.

ההתגוננות בפני נזקי הקרה תלוי בסוג הקרה הצפויה: בקרה קרינתית העיקרון המנחה הינו אגירת חום מקסימאלית במבנה במהלך היום וצמצום איבוד החום בשעות הלילה, לכן פריסה של ירעות פוליאתיילן או רשתות צל למרות שמקטינות את סך הקרינה החודרת למבנה ביום, מפחיתות באופן ניכר את איבוד החום בלילה ובמקרים רבים מונעות את נזקי הקרה.

נזקי קרה על צמח הפלפל

צור קשר <	www.zeraimgedera.com
מנהל שיווק ומכירות ישראל, אמיר פרכטמן / 052 6179225	amir.frechtman@zeraim.com
היחידה לתמיכה אגרוטכנית, יואל מסיקה / 052 6179226	yoel.messika@zeraim.com
איזור הצפון ובקעת הירדן, חגי קינל / 052 2247523	haggai.kinel@zeraim.com
איזור הדרום, מרכז וצפון הנגב, ליאור פלד / 052 6179228	lior.peled-lichter@zeraim.com
איזור הערבה, ארנון להב / 052 8730927	arnon.lahav@zeraim.com
המגזר הערבי, וודיע גזאווי / 052 6179263	wadea.gazawe@zeraim.com
איזור ערבה ורמת נגב, ג'ואל סיגל / 052 6179250	joel.siegal@zeraim.com
שירות לקוחות / אורלי זריהן / 08 9446288	orly.zrihen@zeraim.com
זרעים גדרה בע"מ / ת.ד. 103, גדרה 70750 / טל. 08 9446220 / פקס. 08 9446152	

כל ההמלצות הנכללות בפרסום זה הן בגדר של ייעוץ מקצועי בלבד. על כל מי שפועל לפיהן לנקוט בכל אמצעי הזהירות הנדרשים. ביצוע על פי הייעוץ דלעיל, הינו על אחריות המבצע בלבד. תנאים ונסיבות מקומיות, משפיעים במידה רבה על התוצאה הסופית של הגידול. לפיכך, לא תישא חברת זרעים גדרה בכל אחריות לתוצאות הגידול.

מועד פריסת רשת צל

מטרתה העיקרית של פרישת רשתות צל היא להפחית קרינה ישירה על הפרי העליון של הצמח ובכך למנוע נזקים לפרי. השנה נראים חלקות עם כמויות פרי גדולות בשליש העליון של הצמח אך עם כיסוי עלווה בלתי מספק. בחלקות הללו קיימת התלבטות לגבי המועד האופטימאלי לפריסת רשתות הצל, פריסת רשתות צל מוקדמת (חודש ינואר) מקנה יתרון בצמחים בעלי כיסוי עלווה נמוך בכך שהיא עשויה להגן על פירות העליונים מפני מכות שמש או הבשלה בלתי אחידה. בנוסף פריסת הרשתות משנה את תנאי המיקרו אקלים של הצמחים, היא מקטינה את טמפרטורת היום ומעלה את טמפרטורת הלילה וכך משפיעה חיובית על הקטנת השכיחות של סידוקי פרי ועוקץ. עם זאת, רשתות הצל אינה משפרת את כושר השתמרות הפירות ע"ג הצמחים וכבר הוכח בעבר בניסיונות שביצע רמי גולן כי פריסת הרשתות צל ע"ג מבנים לא הפחיתה את שיעור הפירות הזקנים אשר אינם ניתנים לשיווק לעומת מבנים בהם לא נפרסו רשתות צל. לעומת זאת חסרונותיה של פריסת רשתות צל מוקדמת שהיא מעלה את הלחות היחסית בסביבת הצמחים וכתוצאה מכך מגדילה את הסיכון להופעת מחלת העובש האפור ומחלות נוספות. לכן כל מגדל צריך לשקול על מועד פריסת רשתות הצל בהתאם למצב החלקות שלו ולקחת בחשבון את היתרונות והחסרונות בפריסת הרשתות. במידה ולצמח יש נוף מפותח בחלקו העליון, ניתן לדחות את מועד פריסת הרשת, במידה ואין מספיק עלים והפירות חשופים לקרינה ישירה מומלץ לפרוס רשתות בהקדם האפשרי.

השקיה ודישון

במהלך החודש חלה ירידה משמעותית בפעילות הצמחים המתבטאת בצריכת מים מינימאליות. הירידה במנת המיים בהשקיה יומיות אינה מסייעת בדוחיקת המלחים הנצברים באזור בית השורשים. אנו ממליצים לרווח את ההשקיות תוך התחשבות בתנאי האקלים בחממה ובסוג הקרקע תוך שמירה על מנות מים אפקטיביות לצמח של 4-8 קוב לדונם, ע"כ תתקבל דחיקה טובה יותר של מלחים מבית השורשים של הצמחים וחדירה טובה יותר של חמצן לקרקע. גם דרישות הדישון של הצמחים פוחתת עם הירידה בטמפרטורות לרמות של 40-60 ppm חנקן, 25-45 ppm זרחן, ו- 60-90 ppm אשלגן. מומלץ להתאים את רמות הדשן בהתאם לבדיקות קרקע או בדיקת מי משאב המוצב בסביבת בית השורשים.

הגנת הצומח

עם צניחת הטמפרטורה וירידת גשמים הצפויים להתרחש בחודש הקרוב קיימת סכנה של עלייה בשיעור תחלואת הצמחים במחלות המעודדות בתנאים של רטיבות קרקע או נוף מרובים. בניהם מחלת הפיתיום הפעילה בעיקר בטמפרטורות נמוכות ובקרקע בעלת רטיבות גבוהה. מחלות נוף הצפויות להופיע בחודש הקרוב הם ארוויניה שסימני המחלה ע"פ הצמחים הם ריקבון לח ומימי (המלווה בריח) כאשר בגבעול נראים כתמי המחלה בצבע חום כהה ולעיתים גם נראים תמותה של צמחים. סימני המחלה של הקסנטומו נאס על העלים הם כתמים עגולים שצבעם חום עם הילה בהירה אח"כ העלה מצהיב ונושר (כתמים חומים נראים לעיתים גם על הפרי). במקרים בהם קיים חשד להתפתחות המחלה מומלץ לאמת דרך בדיקת מעבדה או דרך בקשה לביקור בשדה של אחד מאנשי השדה שלנו לביצוע הבדיקה. במידה והתגלו סימנים מחלה יש לבצע סניטציה – הרחקת פירות וקטעי גבעולים נגועים מהמבנים, ולבצע טיפולים בתכשירי נחושת. מחלת נוף נוספת המופיעה בד"כ לאחר ירידת גשמים היא פטריית הבוטריטיס, מומלץ לבצע טיפולים תקופתיים אחת ל- 10 ימים בכדי למנוע הדבקות של צמחים.

נמטודות העפצים

לאחרונה נצפו על ידנו מספר לא מבוטל של חלקות עם נגיעות משמעותיות בנמטודות העפצים כתוצאה מהדברה לקויה של פגע זה. הסימפטומים על הצמחים הנגועים בנמטודות נראים בצורת הצהבות של אמירי הצימוח וצמחים הנראים "תקועים" ולא מפותחים, במרבית המקרים נגיעות הצמחים בנמטודות נראית בחלקה בצורת כתמים, כלומר מוקד נגיעות של מספר צמחים עם סימפטומים בולטים כאשר בצמחים המקיפים אותם הסימפטומים הם פחות חמורים. על שורשי הצמחים הנגועים נראים עפצים אם כי לא תמיד ניתן לגלות זאת בקלות כמו בגידולים אחרים, ויש לעקור צמח שלם על כל מערכת השורשים שלו בכדי לגלות את העפצים ע"ג השורשים). בכדי למנוע נזקים ליבול מומלץ לבצע טיפולים באחד מהתכשירים המומלצים והמורשים ליצוא תוך הקפדה על יישום לפי הימים לפני הקטיף: (ווייט רגבי וביונים).

חלקה נגועה בנמטודות העפצים

בוטריטיס על הפרי

שירות הנלקוחות החדש של זרעים גדרה
נתקלת בבעיה בשטח? צריך פתרון?
שלח SMS ובו תיאור הבעיה למספר
057 2080138
ואנו נדאג לך
באופן אישי!